

Automat Svět

08 říjen 2024

Film Automat Svět od Věry Chytilové je adaptace povídky od Bohumila Hrabala, ale každá verze má svoje vlastní zvláštnosti. Zatímco Hrabalova povídka se soustředí hlavně na dialogy a každodenní život lidí v automatu na pražské periferii, film Věry Chytilové je více o vizuálním stylu.

V povídce se Hrabal věnuje tomu, jak postavy prožívají život v bídě a melancholii. Například postava Vladimíra Boudníka, který je umělec a Hrabalův přítel, v povídce vystupuje jako on sám. Hrabal používá dialogy k tomu, aby popsal různé osudy postav a jejich vztahy.

Naopak Chytilová dává větší důraz na obrazy a práci s kamerou. Například scéna, kdy mladík trhá nevěstin závoj, přidává do filmu baladický prvek, který v povídce vůbec není. Tahle scéna je inspirovaná *Svatební košilí* od Erbena a přidává do filmu surrealistický nádech.

Stylistické prostředky jako střih, zvuk a kamera hrají v Chytilové verzi klíčovou roli. Asociativní střih vytváří plynulý tok scén bez jasného příběhu, což připomíná Hrabalův styl, kdy se příběhy a hlasy prolínají. Zvuky, jako šum v automatu a svatební hudba v pozadí, přispívají k pocitu napětí a izolace. Kamera se často zaměřuje na detaily – tváře, ruce, pohyby – což divákovi přibližuje postavy a jejich životy.

Velký rozdíl je taky ve vnímání smrti. Zatímco Hrabal se zaměřuje na dialogy a atmosféru, Chytilová ukazuje smrt vizuálně. Například výčepní najde na záchodě oběšenou ženu, ale tahle tragická scéna je kontrastována absurdními situacemi, jako opilý soustružník, který mluví o své výstavě, aniž by si všiml, že jeho přítelkyně je mrtvá.

Chytilová celkově používá filmové prostředky, aby zvýraznila pocity dezorientace a absurdity, které Hrabal vykresluje spíš přes dialogy. Film působí jako mozaika obrazů a nálad, která umožňuje vnímat prostředí automatu i osudy postav trochu jinak.